

Zelenski vs. Achmetow – próba sił

Sławomir Matuszak, Tadeusz Iwański

W listopadzie doszło do wybuchu otwartego konfliktu między prezydentem Wołodymyrem Zełenskim a najbogatszym biznesmenem na Ukrainie Rinatem Achmetowem. Główną przyczyną było podpisanie przez Zełenskiego tzw. ustawy o oligarchach. W reakcji kanały telewizyjne Achmetowa, w tym najpopularniejsza tamtejsza stacja Ukraina, zaczęły bezpardonowo atakować prezydenta oraz promować jego konkurentów politycznych, w szczególności odwołanego kilka tygodni wcześniej przewodniczącego Rady Najwyższej Dmytra Razumkowa, do niedawna jednego z kluczowych przedstawicieli obozu rządzącego, osobę o dużym poparciu społecznym. W odpowiedzi Zełenski publicznie zasugerował udział Achmetowa w rzekomo przygotowywanym przewrocie państwowym i wciąganie go przez jego otoczenie w wojnę przeciwko Ukrainie, zaś władze wzmocniły działania wymierzone w jego biznes.

W tej chwili nie sposób przewidzieć, czym zakończy się spór, którego głównymi beneficjentami są inni oligarchowie, gdyż to od ich wsparcia, zarówno w mediach, jak i parlamencie, rozważający reelekcję prezydent staje się coraz bardziej zależny. Sugestie Zełenskiego wobec Achmetowa można traktować jak swoiste „zaproszenie” go do negocjacji na temat jego wpływu na politykę. Jednocześnie dalsza eskalacja konfliktu między nimi, choć mniej prawdopodobna niż cichy kompromis, może skutkować destabilizacją państwa.

Pozycja Achmetowa w czasach Zełenskiego

Rinat Achmetow od pierwszej dekady XXI wieku jest najbogatszym biznesmenem na Ukrainie. Swoją pozycję zbudował w latach dziewięćdziesiątych, początkowo działając w półświatku, a później dzięki prywatyzacji mienia państwowego po zaniżonej cenie. Wraz z Wiktorem Janukowyczem był głównym przedstawicielem tzw. klanu donieckiego. Po jego zwycięstwie w wyborach prezydenckich z 2010 r. aktywa Achmetowa jeszcze się zwięzły. W wyniku konfliktu zbrojnego w Donbasie utracił on jednak część zakładów i kopalni ulokowanych na terenach kontrolowanych przez tzw. separatystów, niemniej nie zachwiało to jego pozycją najbardziej wpływowego ukraińskiego oligarchy. W 2021 r. jego majątek – według różnych źródeł – szacowano na 7,6–11,5 mld dolarów. Z rankingu tygodnika „NW” wynika, że na Achmetowa przypada aż 24% aktywów 100 największych ukraińskich biznesmenów (ich majątek szacuje się na 47,4 mld dolarów¹). Aktywa te są skupione w holdingu System Capital

¹ Золота сотня 2021. Журнал НВ оприлюднив щорічний рейтинг Топ-100 найбагатших українців — повний список, НВ Бізнес, 6.11.2021, biz.nv.ua.

Management (SCM), w którego skład wchodzi m.in. Metinvest (największy na Ukrainie producent rud żelaza i stali), DTEK (ma dominującą pozycję w energetyce ciepłej i jest ważnym wytwórcą odnawialnych źródeł energii) oraz Media Grupa Ukraina (m.in. kanał telewizyjny Ukraina oraz telewizja informacyjna Ukraina 24). Przedsiębiorstwa SCM zatrudniają ok. 300 tys. osób (zob. Aneks).

W wyniku wyborów w 2019 r. Achmetow po raz pierwszy nie wprowadził do parlamentu własnej frakcji, gdyż bezpośrednio finansowane przez niego Blok Opozycyjny i Radykalna Partia Ołeha Laszki nie zdołały przekroczyć progu wyborczego. Początkowo kontrolował jedynie kilku deputowanych z okręgów jednomandatowych oraz pojedyncze osoby z niektórych frakcji, np. Serhija Tarutę z Batkiwyszczyny Julii Tymoszenko. Stopniowo zdołał jednak zapewnić sobie lojalność kilkudziesięciu parlamentarzystów z różnych frakcji, co w kluczowych momentach pozwalało mu blokować decyzje, które uznawał za niekorzystne dla siebie (np. nominację Jurija Witrenki na ministra energetyki w grudniu 2020 r.).

Przez długi czas relacje między Achmetowem i władzą pozostawały poprawne. Oligarcha wspierał państwo w walce z pandemią (m.in. zakupił 200 karetek ratunkowych), w zamian uzyskując wpływ na niektóre stanowiska w energetyce (m.in. od kwietnia do listopada 2020 r. p.o. ministrem energetyki była bliska mu Olha Busławec). Także media Achmetowa pozostawały lojalne wobec ekipy Zełenskiego. W tym kontekście szczególne znaczenie miały najpopularniejszy na Ukrainie cotygodniowy polityczny talk-show „Swoboda Słowa Sawika Szustera” oraz kanał informacyjny Ukraina 24, który od zamknięcia w lutym br. mediów Wiktora Medwedczuka² cieszy się największą oglądalnością wśród telewizji informacyjnych. I choć przedstawiciele opozycji wspieranej przez Achmetowa (m.in. były premier Wołodymyr Hrojsman i Ołeh Laszko) byli zapraszani do jego mediów, to jednocześnie zapewniano w nich dostęp dla reprezentantów obozu rządzącego, a krytyka wobec władz była raczej łagodna.

” **Choć przedstawiciele opozycji wspieranej przez Achmetowa byli zapraszani do jego mediów, to zapewniano w nich dostęp też dla reprezentantów obozu rządzącego, a krytyka władz była łagodna.**

Zarzewie konfliktu

Za początek konfliktu między Achmetowem i Zełenskim można uznać 1 lipca, gdy Rada Najwyższa przyjęła w pierwszym czytaniu tzw. ustawę o oligarchach, która wprowadziła prawne pojęcie oligarchy i pewne ograniczenia dla takich osób³. Tego samego dnia przegłosowano zmiany do kodeksu podatkowego (w mediach potocznie nazywane ustawą „antyachmetowską”), przewidujące m.in. wprowadzenie progresywnej stawki podatku od wydobycia rudy żelaza, zależnej od wartości indeksu IODEX 62% FE CFR China przygotowywanego przez agencję Platts. Oba projekty legislacyjne nie uderzyły wyłącznie w Achmetowa – przepisy pierwszej ustawy są na tyle rozmyte, że może ona objąć co najmniej kilkadziesiąt osób (przy czym niekoniecznie klasyfikowanych jako oligarchowie w potocznym rozumieniu tego słowa), druga zaś dotyczy wszystkich biznesmenów posiadających przedsiębiorstwa wydobywające rudę (Wiktora Pinczuka, Wadyma Nowyńskiego, Kostiantyna Żewaho czy Ihora Kołomojskiego). Największy koszt poniesie jednak Achmetow. Wprawdzie próbował on (wraz z niektórymi innymi przedstawicielami wielkiego biznesu) zablokować przyjęcie obu dokumentów poprzez zgłoszenie do nich dużej liczby poprawek, lecz mimo tych działań ustawę o oligarchach przyjęto 23 września według specjalnej procedury, podobnie jak 30 listopada zmiany podatkowe. W obu przypadkach partia Sługa Narodu (SN) nie uzyskałaby większości bez wsparcia oligarchicznych frakcji

² S. Matuszak, *Ukraina: zamknięcie prorosyjskich kanałów telewizyjnych*, OSW, 3.02.2021, osw.waw.pl.

³ S. Matuszak, *Próba deoligarchizacji Ukrainy – realne działania czy gra pozorów?*, „Komentarze OSW”, nr 415, 15.11.2021, osw.waw.pl.

w Radzie Najwyższej (Za Przyszłość, której część kontroluje Kołomojski, oraz Zaufania agrobaronu Andrija Werewskiego)⁴.

Ponadto w sierpniu Ukrzaliznyca (koleje państwowe) podniosła opłatę za przewóz wybranych towarów, w tym – o 6,5% – rudy żelaza, oraz zapowiedziała kolejną podwyżkę – o 20% – od stycznia 2022 r.⁵ Decyzja ta została umotywowana fatalną kondycją finansową przewoźnika i ma zapewnić dodatkowe dochody w wysokości 12 mld hrywien (ok. 450 mln dolarów) do końca przyszłego roku. Holding Metinvest – z racji swojego rozmiaru – odczuje te podwyżki najbardziej, ale dotyczą one całego sektora metalurgicznego, w tym obecnego na Ukrainie międzynarodowego koncernu ArcelorMittal.

Atak Achmetowa...

Przed drugim głosowaniem ustawy o oligarchach doszło do nieformalnego spotkania Zełenskigo z Achmetowem, na którym prezydent bezskutecznie próbował wymusić obietnicę, że ten nie będzie blokował przyjęcia dokumentu. Według doniesień medialnych rozmowa odbyła się w bardzo napiętej atmosferze⁶. 7 października zdymisjonowany został przewodniczący Rady Najwyższej (RN) Dmytro Razumkow, który próbował sabotować przyjęcie ustawy, co było interpretowane przez obóz prezydenta jako działanie na rzecz oligarchy. Konflikt między Zełenskim i Razumkowem narastał od wielu miesięcy na tle rosnącej samodzielności tego drugiego i jego dystansowania się od ekipy głowy państwa. Prezydent liczył, że po zwolnieniu ze stanowiska były przewodniczący szybko odejdzie w polityczny niebyt. Stało się jednak inaczej. Dla większości wyborców Zełenskigo dymisja była niezrozumiała – Razumkow był jedną z głównych twarzy i najpopularniejszym po prezydencie politykiem obozu władzy. Pojawiał się on już wcześniej w mediach Achmetowa, lecz po dymisji zaczął występować w nich niemal codziennie, coraz ostrzej krytykując rządzących. Niektóre sondaże wskazywały, że (hipotetyczna) partia Razumkowa przekroczyłaby próg wyborczy, a w drugiej turze wyborów prezydenckich były przewodniczący RN, jako jedyny z kandydatów, wygrałby z Zełenskim⁷.

W listopadzie Razumkow ogłosił utworzenie parlamentarnej grupy międzyfrakcyjnej Rozumna Polityka, w której skład weszło 25 de-

» Niektóre sondaże wskazywały, że Razumkow w drugiej turze wyborów prezydenckich jako jedyny z kandydatów wygrałby z Zełenskim.

putowanych, z czego 21 ze Sługi Narodu. Ci, którzy zostali wybrani z list wyborczych SN, nie mogą formalnie opuścić frakcji, gdyż wiązałoby się to z utratą mandatu, mogą natomiast bojkotować głosowania bądź głosować wbrew frakcji. Przyjęcie budżetu na 2022 r. poparło jedynie dwóch deputowanych Rozumnej Polityki, zaś „antyachmetowskich” zmian do kodeksu podatkowego ani jeden. Oznacza to, że pozycja Zełenskigo, opierająca się na posiadaniu większości w Radzie (formalnie w skład frakcji Sługa Narodu wchodzi 242 parlamentarzystów, a do przyjęcia ustaw potrzeba 226 głosów), będzie coraz bardziej chwiejna. Charakterystyczne jest, że za zmianami podatkowymi – mimo pełnej mobilizacji – SN oddała jedynie 210 głosów, a za ustawą budżetową – 215, zaś pozostałe przekazały frakcje oligarchiczne Zaufanie i Za Przyszłość, co de facto zmusza władze do wzmocnienia współpracy z nimi w parlamencie.

⁴ Ахметов «мінус», Косюк «плюс»: Рада ухвалила податковий закон №5600, Економічна правда, 30.11.2021, epravda.com.ua.

⁵ УЗ підняла тарифи на вантажні перевезення: очікують отримати 12 мільярдів, Економічна правда, 18.08.2021, epravda.com.ua.

⁶ Р. Романюк, Р. Кравець, Президент країни ДТЕК. Як Ахметов розхитує Зеленського, Українська правда, 29.11.2021, pravda.com.ua.

⁷ Довіра до політиків та електоральні орієнтації громадян України (листопад 2021р.), Разумков Центр, 24.11.2021, razumkov.org.ua.

Po podpisaniu przez Zełenskiego 5 listopada ustawy o oligarchach media Achmetowa znacznie nasiliły ataki na prezydenta i jego otoczenie. W talk-show Szustera zaczął się pojawiać były prezydent Petro Poroszenko, a także cieszące się dużym zaufaniem społecznym osoby spoza polityki, jak np. bardzo popularny w sieciach społecznościowych lekarz Jewhen Komarowski (blisko 10 mln subskrypcji na Instagramie), który krytycznie wypowiada się o Zełenskim. 22 listopada w Wilnie najprawdopodobniej doszło do spotkania Achmetowa z Hrojsmanem, byłym ministrem spraw wewnętrznych Arsenem Awakowem, popularnym dziennikarzem Dmytrem Gordonem oraz właśnie Komarowskim. Trudno powiedzieć, na jaki temat toczyły się rozmowy, jednak była to wyraźna demonstracja politycznego potencjału oligarchy wobec Zełenskiego.

...i kontratak prezydenta

Wsparcie dla Razumkova i antyprezydencka kampania medialna wywołały emocjonalną reakcję Zełenskiego. 26 listopada na konferencji prasowej stwierdził on, że otrzymał informację o możliwości przeprowadzenia w dniach 1–2 grudnia zamachu stanu. Według prezydenta służby specjalne dysponują nagraniem, na którym nienazwani przedstawiciele Ukrainy i Rosji omawiają plany przewrotu państwowego i wspominają w tym kontekście Achmetowa. Zełenski wyraził wątpliwość, by oligarcha był zamieszany w spisek, ale stwierdził zarazem, że otoczenie biznesmena „wciąga go w wojnę przeciw prezydentowi i Ukrainie”. Jednocześnie zaprosił oligarchę do Biura Prezydenta w celu zapoznania się z materiałami służb. Na trwającej kilka godzin konferencji temat Achmetowa wracał wielokrotnie, a Zełenski oskarżał go o ingerencję w życie polityczne kraju oraz prowadzenie kampanii medialnej wymierzonej we władzę. Z kolei oligarcha w oświadczeniu prasowym uznał te zarzuty za absurdalne. 1 grudnia, kiedy według Zełenskiego miał mieć miejsce przewrót, w Kijowie odbyła się jedynie niewielka demonstracja (w rocznicę protestów na Majdanie), podczas której nie doszło do żadnych incydentów.

W odpowiedzi na krytykę prezentowaną w mediach Achmetowa władze zaczęły podejmować działania wymierzone bezpośrednio w biznes oligarchy. Najpoważ-

” **Na konferencji prasowej Zełenskiego temat Achmetowa wracał wielokrotnie, a prezydent oskarżał go o ingerencję w życie polityczne kraju oraz prowadzenie kampanii medialnej wymierzonej we władzę.**

niejszym było wstrzymanie 14 listopada wypłaty 3,4 mld hrywien (125 mln dolarów) dla koncernu DTEK za produkcję prądu z odnawialnych źródeł energii (OZE). Operator sieci elektroenergetycznych Ukrenerho na początku listopada wyemitował euroobligacje na sumę 825 mln dolarów na pokrycie długu wynikającego z tzw. zielonych taryf (mechanizmu, który gwarantuje producentom OZE dużo wyższą w stosunku do rynkowych cenę za wytwarzany prąd) i przekazał te środki państwowemu przedsiębiorstwu Gwarantowany Kupiec (GK). Prezes GK otrzymał polecenie wypłaty zadłużenia wszystkim podmiotom z wyjątkiem DTEK (posiada ok. 23% OZE na Ukrainie), a kiedy odmówił, został w trybie natychmiastowym zdymisjonowany, zaś przelew dla koncernu Achmetowa wstrzymano⁸.

W celu wywarcia presji na oligarchę władze zaczęły wykorzystywać także organy ścigania. 3 grudnia prokurator generalna Iryna Wenediktowa zapowiedziała „aktywizację” ponad 200 śledztw w sprawach kryminalnych powiązanych z biznesami Achmetowa oraz poinformowała, że może być ich więcej. Może też dojść do przekazania do Wyższego Sądu Antykorupcyjnego tzw. sprawy Rotterdam+. Chodzi o przyjętą w 2016 r. formułę określania cen za węgiel, która zdaniem Narodowego Biura Antykorupcyjnego Ukrainy doprowadziła do strat w budżecie państwa na sumę 1,4 mld dolarów. Głównym beneficjentem przyjętych wówczas rozwiązań był Achmetow (jego przedsiębiorstwa wydobywają ok. 80% węgla na Ukrainie) oraz ówczesny prezydent Petro Poroszenko, nabywający obligacje DTEK

⁸ M. Топалов, *Зеленський проти Ахметова: хто виграв бій за мільярди виробникам «зеленої» електроенергії*, Економічна правда, 16.11.2021, pravda.com.ua.

przez kojarzony z nim fundusz inwestycyjny ICU⁹. Obecnie sprawa od wielu miesięcy jest blokowana na poziomie prokuratury.

Państwo stara się zabezpieczyć przed możliwością wywołania kryzysu przez DTEK. Koncern zajmuje monopolistyczną pozycję (ok. 70%) w energetyce ciepłej,

która – choć odpowiada za produkcję 30% energii elektrycznej na Ukrainie – ma kluczowe znaczenie dla bilansowania sieci w szczytowych momentach konsumpcji prądu. Tymczasem zapasy węgla w elektrowniach są rekordowo niskie jak na tę porę roku, a to w najbliższych tygodniach może doprowadzić do kryzysu energetycznego¹⁰. Trudno jednoznacznie ocenić, czy była to celowa polityka DTEK (zapasy elektrowni państwowych są jeszcze mniejsze), jednak układ sił na rynku pozwala koncernowi na szantażowanie władz groźbą wyłączeń energii, co może mieć fatalne skutki dla całego systemu. Aby temu zapobiec, resort energetyki przygotował projekt zmian do ustawy o rynku energii elektrycznej, przewidujący wprowadzenie tymczasowej administracji w przedsiębiorstwach z sektora energetyki, jeśli wystąpi zagrożenie dostaw prądu. Nie wiadomo jednak, kiedy ów projekt będzie procedowany w Radzie Najwyższej.

” Mimo działań wymierzonych w oligarchę prezydent sygnalizuje chęć kompromisu, który można rozumieć jako zaprzestanie wspierania przez Achmetowa przeciwników politycznych.

Perspektywy

Obecny konflikt Achmetowa z Zełenskim nie jest pierwszym jego zatargiem z głową państwa. Poprzedni miał miejsce w 2015 r. w czasie urzędowania Poroszenki – dotyczył cen energii elektrycznej i zakończył się korzystnym dla obu stron kompromisem. Wcześniejsze spory nie miały jednak tak publicznego charakteru. Chronologia wskazuje na to, że bodźcem do rozpoczęcia obecnego konfliktu była ustawa o oligarchach, która wywołała rozdrażnienie wśród przedstawicieli wielkiego biznesu, przy czym chodziło głównie o kwestie wizerunkowe. Achmetow, choć pozostaje osobą całkowicie niepubliczną, nie wydawał się do tej pory skłonny do otwartej konfrontacji z władzą z powodów innych niż finansowe. Co prawda niewykluczone jest, że oficjalny status „oligarchy” utrudni mu dostęp do zagranicznego kredytowania, co stanowiłoby problem dla Achmetowa (zadłużenie grupy SCM sięga 6,5 mld dolarów), ale trudno przesądzać, czy rzeczywiście tak będzie. Obecnie wygląda na to, że konflikt z prezydentem nabrał charakteru osobistego.

W tej sytuacji Achmetow prawdopodobnie będzie systematycznie osłabiał Zełenskiego, by stracił on szanse na reelekcję. Kontrolowane przez niego media będą kontynuowały ataki wymierzone w prezydenta oraz wspierały (medialnie i finansowo) partie opozycyjne. Spotkanie z Awakowem w Wilnie oraz zapraszanie do programów telewizyjnych Poroszenki i Razumkowa może świadczyć o krystalizującej się koalicji „starych” elit oraz polityków, którzy odeszli z otoczenia Zełenskiego. Achmetow może też – jak zdarzało się już kilkakrotnie w przeszłości – próbować organizować protesty robotników bądź górników, by wyrzucić presję na władze, lub prowokować lokalne deficyty energii elektrycznej.

Wsparcie Razumkowa i bezpośrednie ataki mediów Achmetowa na prezydenta i jego otoczenie stanowiły dla Zełenskiego przekroczenie czerwonej linii. Jego odpowiedź podczas konferencji prasowej nie ma precedensu – do tej pory żaden przedstawiciel władzy nie odnosił się publicznie w taki sposób do tego oligarchy. Jednocześnie prezydent sygnalizuje chęć kompromisu, który można rozumieć jako zaprzestanie wspierania przez Achmetowa przeciwników politycznych. Jest to szczególnie istotne w sytuacji, gdy Zełenski rozważa reelekcję, a poparcie dla niego i jego partii systematycznie słabnie.

⁹ I. Верстюк, *Формула успіху: Навіщо Ахметов і Порошенко придумали Роттердам плюс — розслідування*, НВ Бізнес, 2.06.2017, biz.nv.ua.

¹⁰ S. Matuszak, *Ukraina na progu kryzysu energetycznego*, OSW, 10.11.2021, osw.waw.pl.

W następnym parlamencie partia Sługa Narodu najpewniej nie będzie miała większości, nie wiadomo nawet, czy wejdzie w skład koalicji, co oznaczałoby kres władzy Zełenskiego w obecnym kształcie, nawet jeśli utrzymałby fotel prezydenta.

Zwraca uwagę fakt, że pozostali oligarchowie zajęli postawę wyczekującą. Telewizje Kołomojskiego nadal prowadzą politykę informacyjną korzystną dla Zełenskiego, a kanały Serhija Lowoczki i Wiktora Pinczuka pozostają wobec niego neutralne. Prezydent, który tworzy własne zaplecze medialne, staje się jednak coraz bardziej zależny od ich polityki informacyjnej, a postępująca erozja frakcji Sługa Narodu oznacza wzrost znaczenia frakcji oligarchicznych w parlamencie.

W obecnej sytuacji zarówno dla prezydenta, jak i dla Achmetowa najsensowniejszym rozwiązaniem byłaby ugoda, niemniej – jak się wydaje – w grę wchodzi również względy emocjonalne, które utrudniają racjonalny rachunek zysków i strat. Dalsza eskalacja konfliktu byłaby wyniszczająca dla obu stron – skomplikowałaby polityczne plany Zełenskiego, a Achmetowa znacząco osłabiła gospodarczo. Co ważniejsze jednak – jeśli wziąć pod uwagę zestaw instrumentów, jakimi dysponuje zarówno władza, tj. sankcje, a w skrajnym przypadku nacjonalizacja aktywów, jak i oligarcha, tj. przemożny wpływ na strategiczne dla gospodarki sektory, m.in. metalurgię i energetykę cieplną (szczególnie w okresie grzewczym) – taka eskalacja zdestabilizowałaby państwo. Byłby to wymarzony scenariusz dla Rosji, gromadzącej znaczne siły i środki militarne na granicach z Ukrainą, a także argument dla sceptycznych krajów Zachodu na rzecz niewspierania faktycznej suwerenności Ukrainy.

ANEKS

Główne aktywa Rinata Achmetowa

Metinvest – największy holding metalurgiczny na Ukrainie. Achmetow jest właścicielem 71,25% udziałów, 23,75% należy do Smart Holding Wadyma Nowynskiego. Metinvest ma zintegrowany łańcuch produkcji, składający się z kopalni rudy żelaza i węgla, zakładów wzbogacania rudy, zakładów koksochemicznych, hut oraz spółek specjalizujących się w sprzedaży. Za stal – ok. 60% produkcji krajowej – odpowiadają huty w Mariupolu oraz Zaporozżu. Metinvest ma także zakłady we Włoszech, Wielkiej Brytanii i Bułgarii. Wydobyciem i wzbogacaniem rudy zajmują się kombinaty Ingulecki, Piwniczny oraz Centralny. Za wydobycie węgla koksującego odpowiadają United Coal Company (USA) oraz kopalnia Pokrowska. Należące do Metinvestu kombinaty koksochemiczne produkują 66% koksu na Ukrainie. Ponadto w skład holdingu wchodzi spółki zajmujące się sprzedażą produkcji metalurgicznej oraz kilka zakładów remontowych (m.in. w Krzywym Rogu i Mariupolu).

DTEK – holding, na który przypada ok. 70% elektrowni ciepłych na Ukrainie. Składa się z przedsiębiorstw zajmujących się wydobyciem i wzbogacaniem węgla grupy gazowej (odpowiada za 80% całości wydobycia tego rodzaju węgla w kraju), produkcją energii elektrycznej (ok. 25% konsumpcji) oraz jej dystrybucją (45% całości przesyłanej energii). DTEK Naftohaz jest największym prywatnym przedsiębiorstwem wydobywającym gaz (1,7 mld m³ w okresie od stycznia do października, co stanowi 11% wydobycia gazu na Ukrainie). Spółka DTEK WDE, na którą składają się kompleksy elektrowni wiatrowych i słonecznych, obejmuje 23% rynku odnawialnych źródeł energii.

Media Grupa Ukraina – w jej skład wchodzi ogólnokrajowa telewizja Ukraina (najpopularniejszy kanał, oglądalność – 12,9%), kanał informacyjny Ukraina 24 (pierwsze miejsce w tym segmencie, oglądalność – 1,8%), a także kilka kanałów tematycznych (w tym trzy sportowe), internetowa platforma telewizyjna OLL TV oraz gazeta i portal Segodnia.

HarvEast – agroholding zajmujący się produkcją rolną – uprawia 123 tys. ha (dziewiąte miejsce na Ukrainie).

Lemtrans – największa na Ukrainie prywatna spółka zajmująca się towarowymi przewozami kolejowymi, właściciel ponad 20 tys. wagonów.

PUMB – piąty co do wielkości bank na Ukrainie.

Aska – dwunasta co do wielkości firma ubezpieczeniowa.

Aska Żyttia – szósta spółka na rynku polis na życie.

ESTA Holding – jeden z głównych graczy na rynku nieruchomości, należy do niego kilka centrów biurowych w Kijowie.

UMG Investments – fundusz z portfelem inwestycyjnym o wartości ponad 500 mln dolarów.

Szachtar Donieck – najsilniejszy obok Dynama Kijów klub piłkarski na Ukrainie.